

Allmänheten om spel 2019

Kontakt: Magnus Granlund

Kontakt på Novus: Viktor Wemminge

Datum: 5 november 2019

Spel
inspek
tionen

 NOVUS

Bakgrund & Genomförande

BAKGRUND

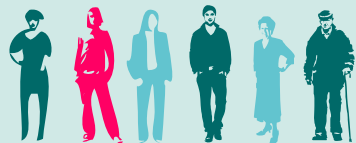
Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Spelinspektionen.

Syftet med undersökningen är att undersöka allmänhetens inställning till spelande och spelbranschen generellt.

Undersökningen har genomförts varje år under samma period sedan 2013. Där det är möjligt redovisas jämförelse över tid.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten, men merparten av frågorna ställs endast till de som spelat de senaste 12 månaderna.

Ålder:
18-79 år

GENOMFÖRANDE

Antal intervjuer:

1600

Fältperiod 9 – 17 oktober
2019

Deltagarfrekvens:

59%

Det finns inget som tyder på att bortfallet skulle snedvrída resultatet, utan undersökningen är åsiktsmässigt representativ för den grupp som skulle undersökas, och de slutsatser som presenteras i undersökningen gäller hela populationen.

Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade och representativa Sverigepanel.

Totalt har 1600 intervjuer genomförts och av dessa har 1002 personer spelat någon gång de senaste 12 månaderna.

RESULTAT

Resultaten för allmänheten levereras i en diagramrapport.

Markerade signifikanta skillnader i rapporten är jämfört mot totalen (kön, ålder, utbildning och region) Resultatet är efterstratifierat.

FELMARGINAL

Vid 1 500 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 2,1%

Vid utfall 50/50: +/- 2,6%

Vid 1 000 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 2,5%

Vid utfall 50/50: +/- 3,2%

Vid 500 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 3,6%

Vid utfall 50/50: +/- 4,5%

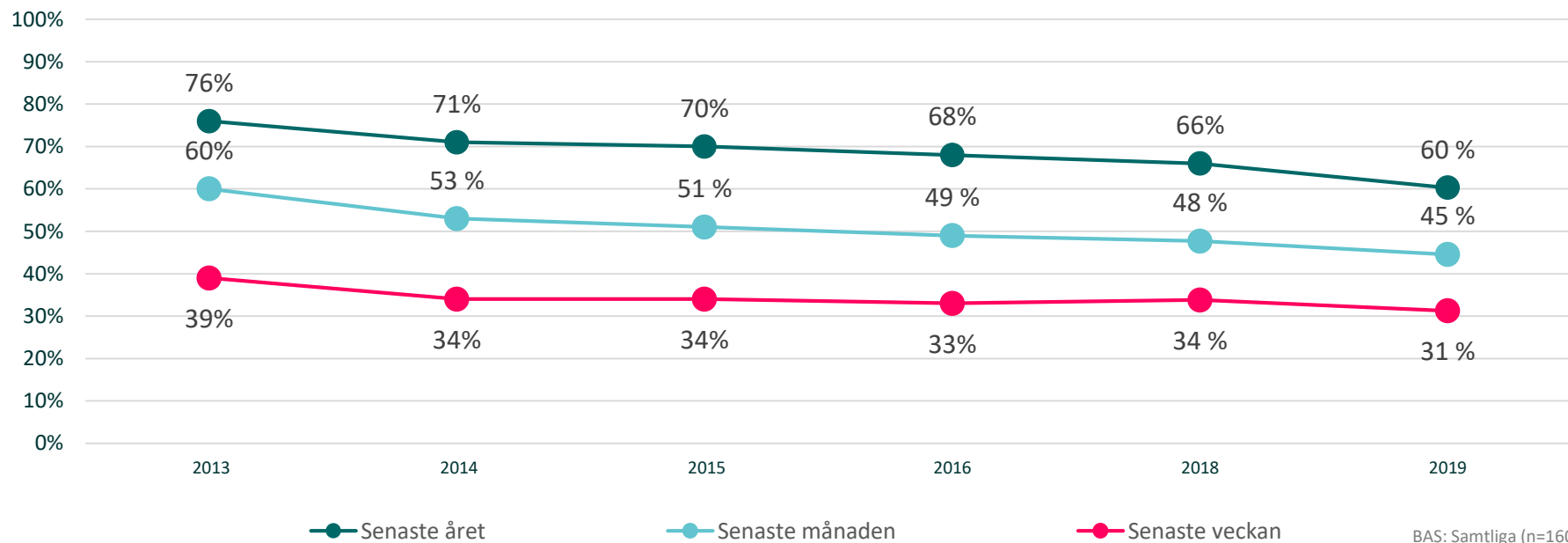
Resultat

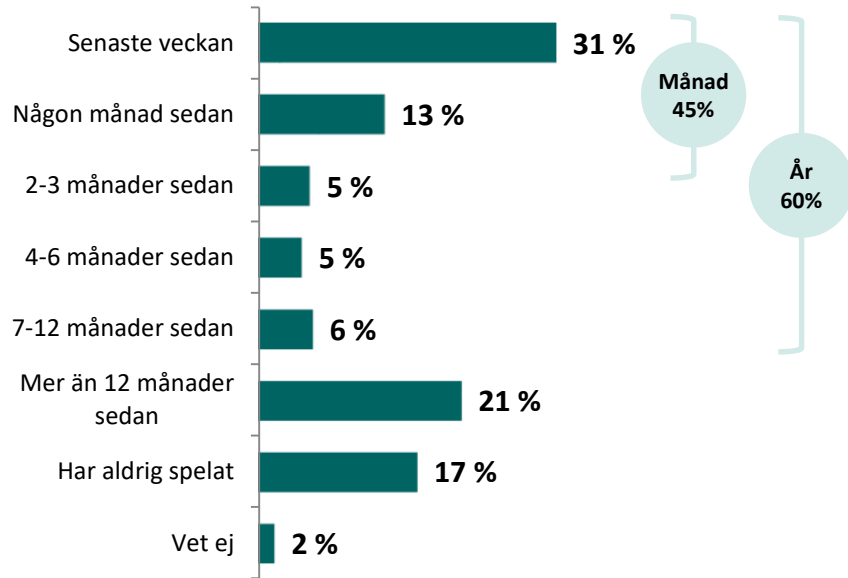
Andelen som har spelat det senaste året minskar

FRÅGA: När spelade du senast?

Sex av tio uppger att de har spelat någon gång det senaste året

FRÅGA: När spelade du senast?

BAS: Samtliga (n=1600)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Vecka (31%)

- Man (39%)
- 50-64 år (43%)
- 65 år eller äldre (42%)
- Grundskola (40%)
- Gymnasium (36%)
- Hushållsinkomst 300k-499k (36%)
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (38%)
- Mellansverige (40%)

Månad (45%)

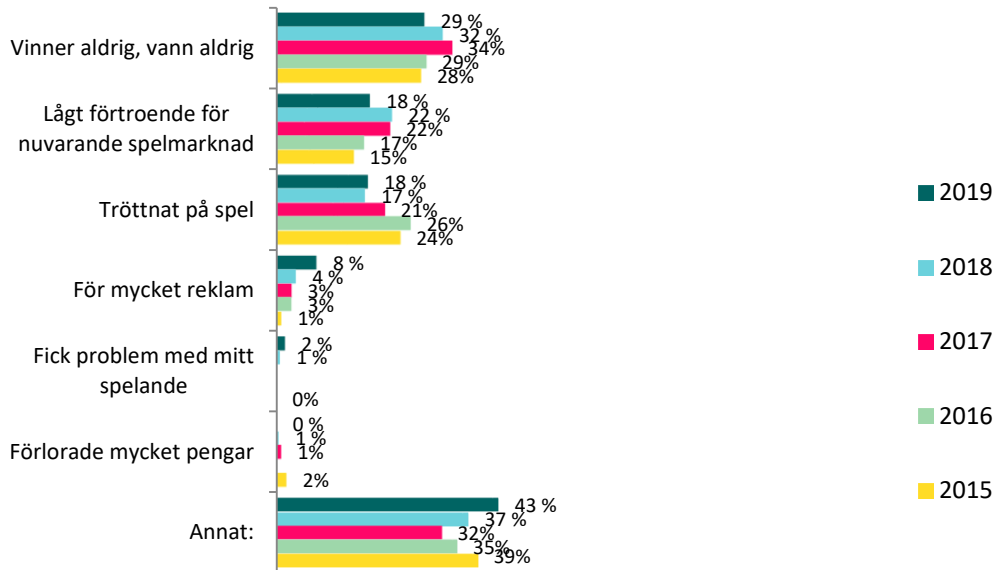
- Man (50%)
- 50-64 år (58%)
- 65 år eller äldre (55%)
- Gymnasium (52%)
- Hushållsinkomst 300k-499k (51%)
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (51%)
- Mellansverige (53%)

Mer än 12 månader sedan man spelade

Tre av tio svarar att anledningen till att de inte spelar är för att de aldrig vinner

FRÅGA: Du svarade att det är mer än 12 månader sedan som du spelade.

Vilken/vilka av följande anledningar stämmer bäst in på dig, varför du inte spelat?

BAS: De som svarat att det är mer än 12 månader sedan som de spelade (n=338)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Vinner aldrig, vann aldrig (29%)

- Kvinna (38%)

Lågt förtroende för nuvarande spelmarknad (18%)

- Kvinna (23%)

Tröttnat på spel (18%)

- Man (23%)
- 50-64 år (30%)
- Hushållsinkomst 800k- (27%)

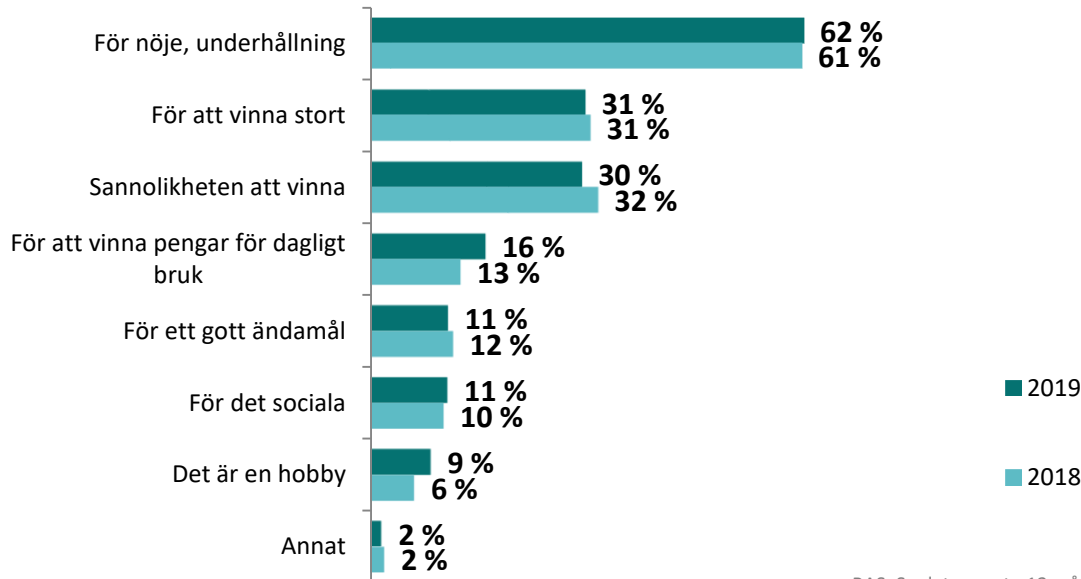
Under det öppna svarsalternativet annat ser vi främst svar om att intresse aldrig funnits men att det kan ha hänt att man någon gång köpt en lott eller liknande.

Frågor om spel – Frågor ställda till spelare

Sex av tio spelar främst för nöje och underhållning

FRÅGA: Vilken eller vilka är de främsta anledningarna till varför du spelar? Max tre svar möjliga

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

För nöje, underhållning (62%)

- Västsverige (68%)

För att vinna stort (31%)

- 30-49 år (39%)
- 50-64 år (36%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (36%)

Sannolikheten att vinna (30%)

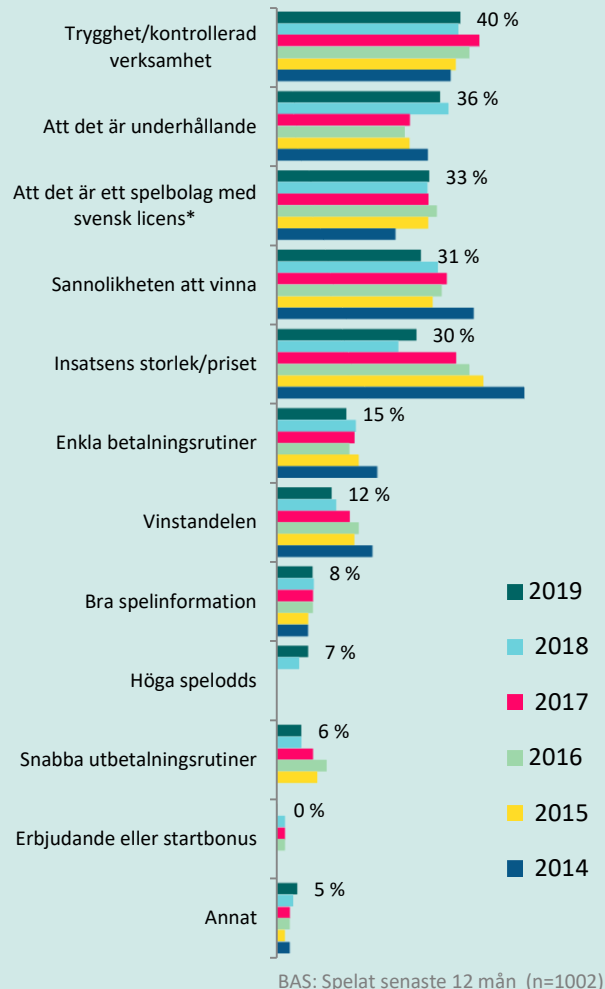
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (35%)

Spelat de senaste 12 månaderna

Trygghet/ kontrollerad verksamhet är viktigast när man spelar

FRÅGA: Vad är viktigast för dig när du spelar?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Trygghet/kontrollerad verksamhet (40%)

- 30-49 år (46%)

Att det är underhållande (36%)

- 18-29 år (48%)
- Mellansverige (43%)

Att det är ett spelbolag med svensk licens (33%)

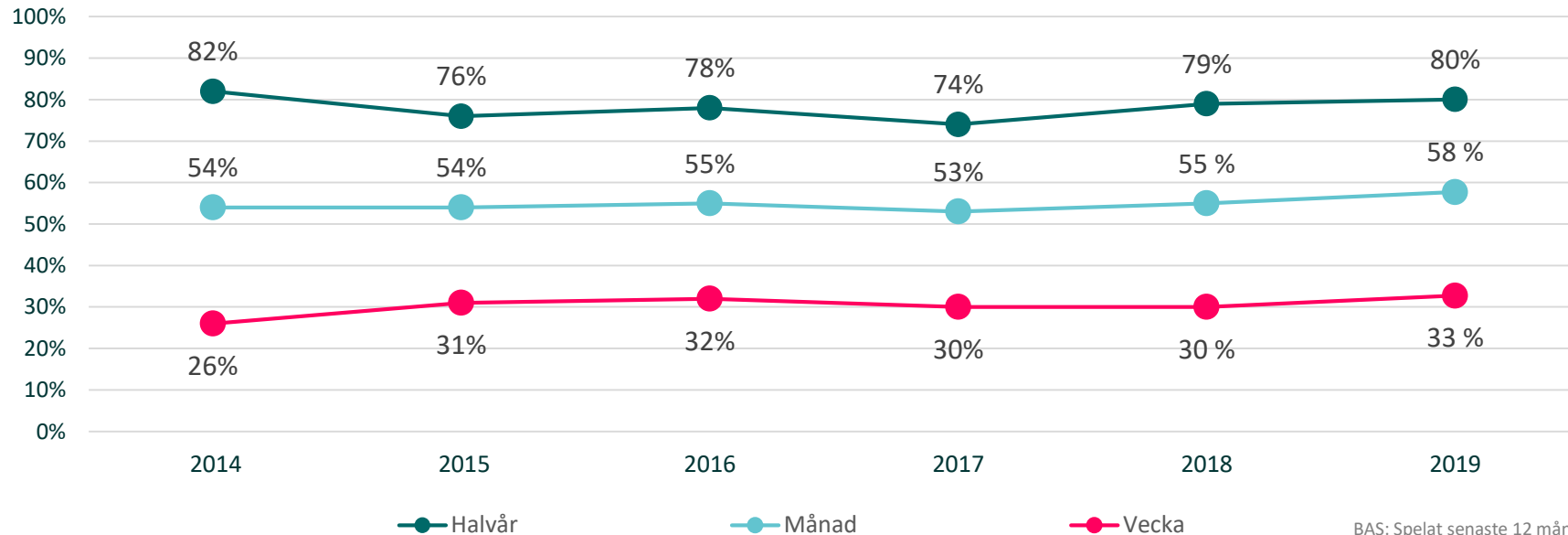
- Grundskola (42%)

*Ändrad formulering, tidigare:

Att det är en svensk aktör med tillstånd

Frekvens för spelande över tid 2014-2019

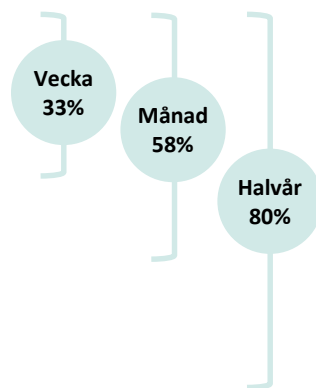
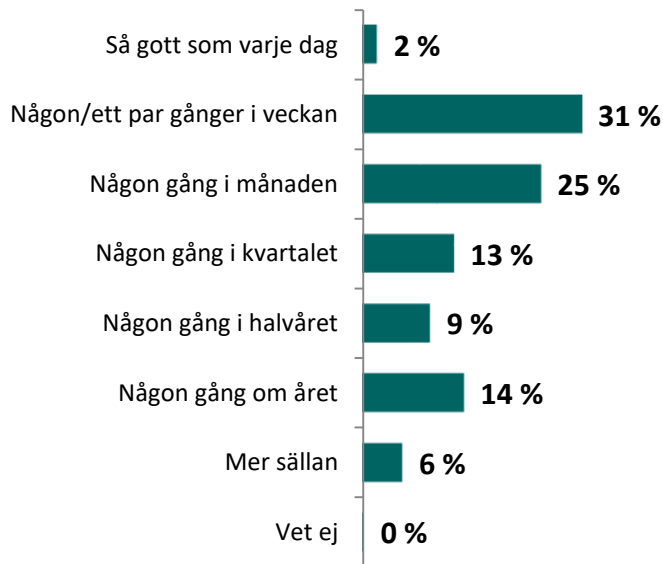
FRÅGA: Hur ofta spelar du?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

En av tre som spelat senaste året spelar varje vecka

FRÅGA: Hur ofta spelar du?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Vecka (33%)

- Man (44%)
- 50-64 år (39%)
- 65 år eller äldre (39%)
- Gymnasium (38%)

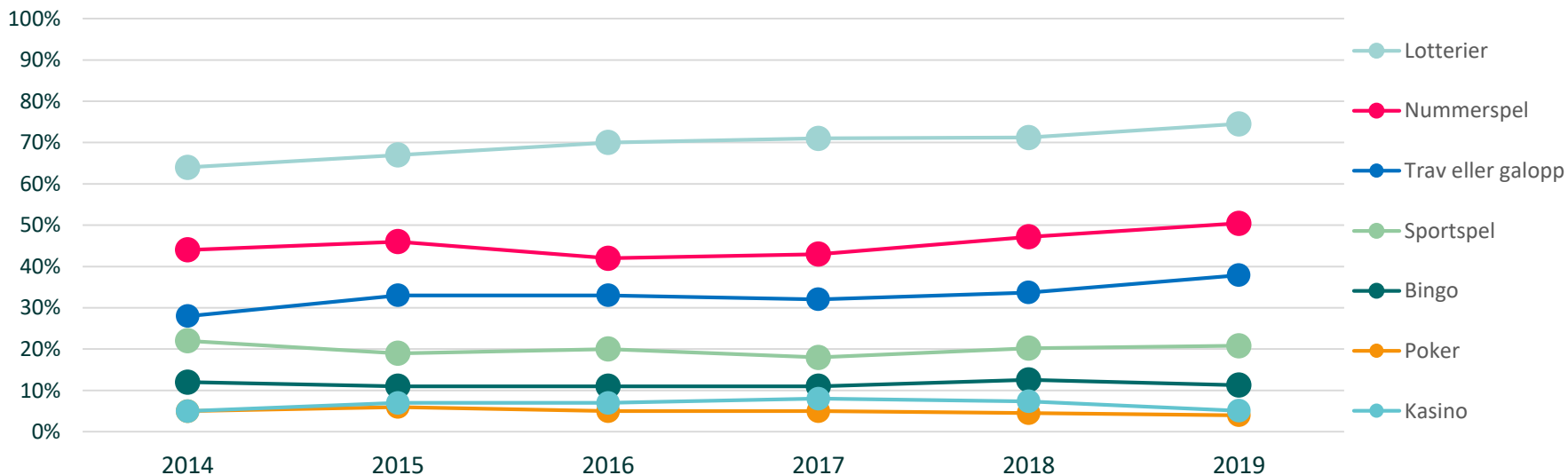
Månad (58%)

- Man (68%)
- 50-64 år (71%)
- 65 år eller äldre (68%)
- Gymnasium (62%)
- 300k-499k (64%)
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (64%)
- Mellansverige (67%)

Spelat de senaste 12 månaderna :

Lotterier och trav är de spel som ökar mest sedan 2014

FRÅGA: Vilka spel har du spelat de senaste 12 månaderna

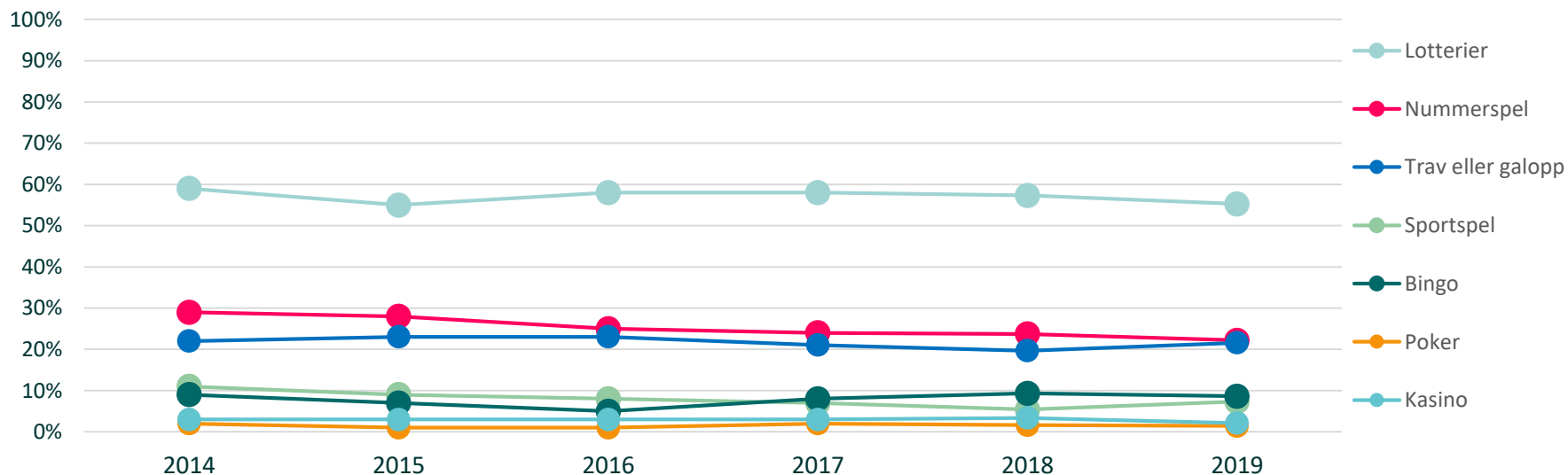

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Spelat de senaste 12 månaderna :

Spel i fysisk form över tid 2014-2019

FRÅGA: Vilka spel har du spelat de senaste 12 månaderna

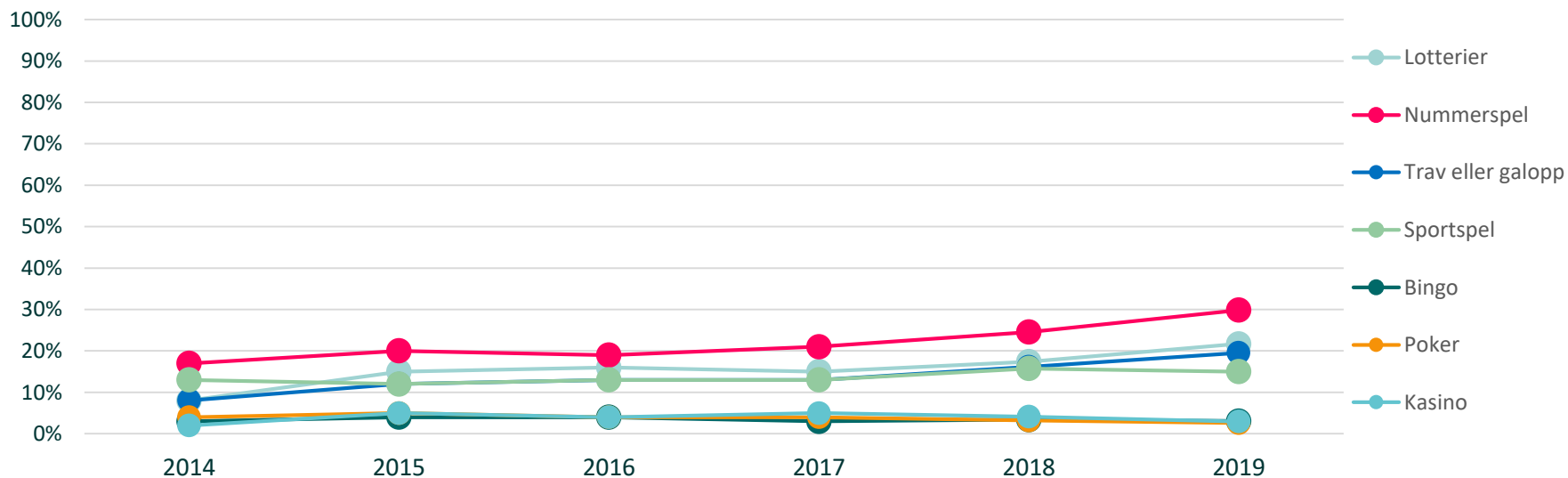

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Spelat de senaste 12 månaderna :

Spel online över tid 2014-2019

FRÅGA: Vilka spel har du spelat de senaste 12 månaderna

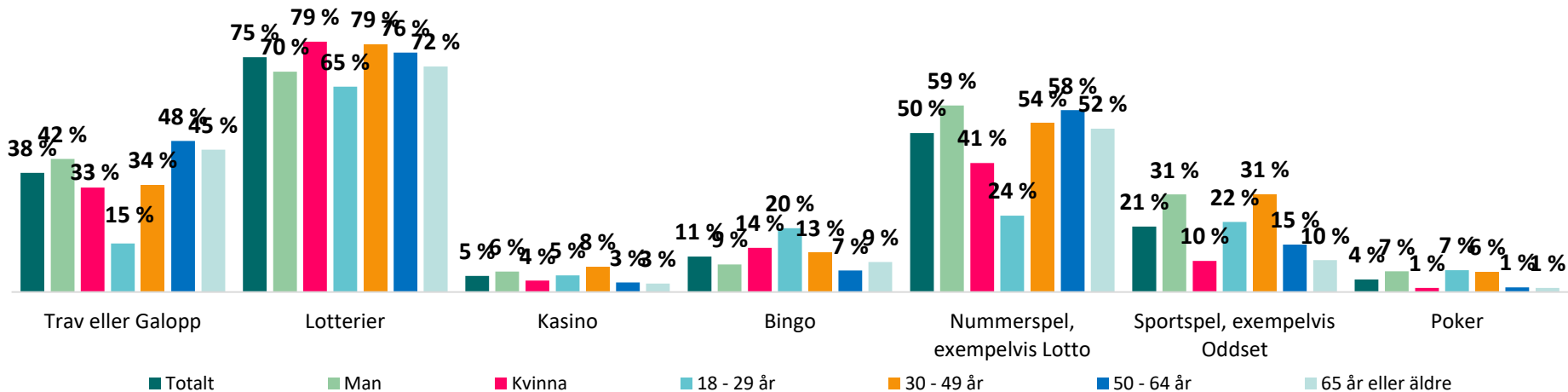

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Spelat de senaste 12 månaderna:

Lotterier är den speltyp som flest spelat det senaste året

FRÅGA: Vilka spel har du spelat de senaste 12 månaderna?

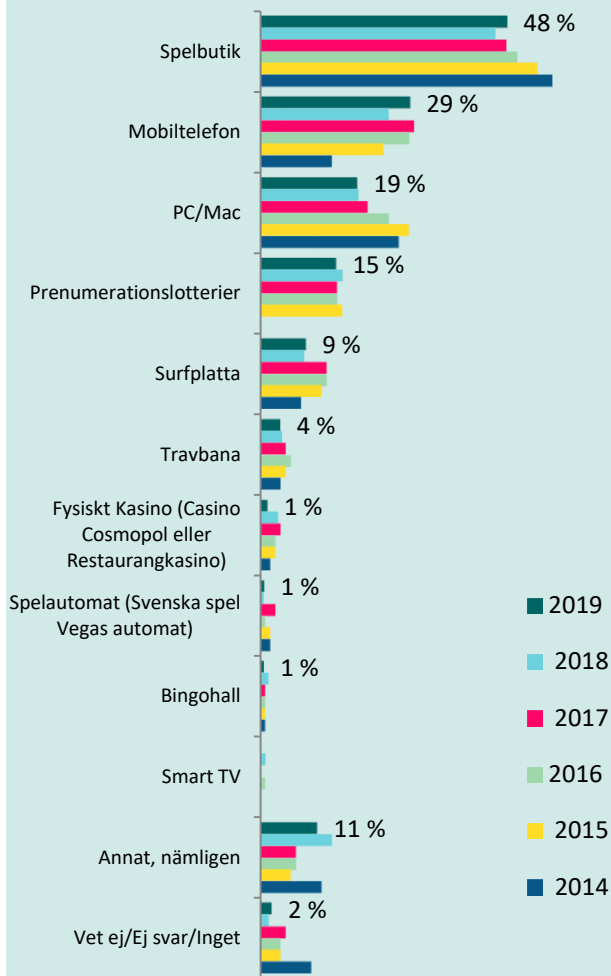

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Spelat de senaste 12 månaderna

Vanligast att spela i spelbutik

FRÅGA: På vilket/vilka av följande sätt/platser har du spelat på de senaste 12 månaderna?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Spelbutik (48%)

- Kvinna (53%)

Mobiltelefon (29%)

- Man (38%)
- 30-49 år (44%)
- Gymnasium (33%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (37%)
- Hushållsinkomst 800k- (37%)

PC/Mac (19%)

- Man (29%)

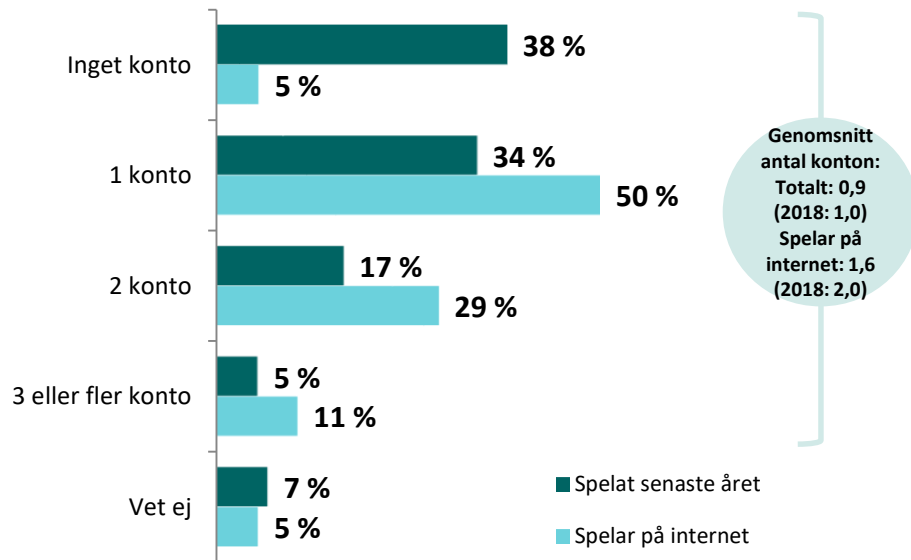
Spel på internet

Spelarna har i genomsnitt 0,9 aktiva konton

FRÅGA: Hur många aktiva spelkonton har du? Dvs. antal konton som du under det senaste året spelat på.
Numerisk fråga

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Inget konto (38%)

- Kvinna (52%)
- 18-29 år (60%)
- Universitet (45%)
- Stockholm (45%)

1 konto (34%)

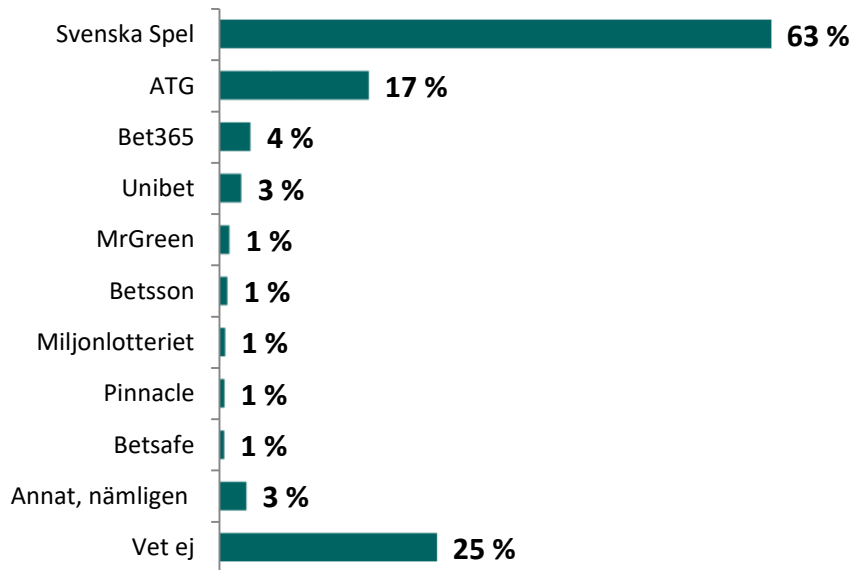
- Man (41%)
- 50-64 år (40%)

2 konton (17%)

- Man (20%)
- Gymnasium (21%)
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (21%)

Svenska spel är fortsatt den främsta spelsajten på internet

FRÅGA: När du spelar på Internet, vilken spelsajt spelar du främst på då? Öppen fråga, ett svar som kodats

Signifikanta skillnader mot totalen:

Svenska spel (63%)

- Man (67%)

ATG (17%)

- 50-64 år (23%)
- Hushållsinkomst 800k- (28%)

Top tre 2018:

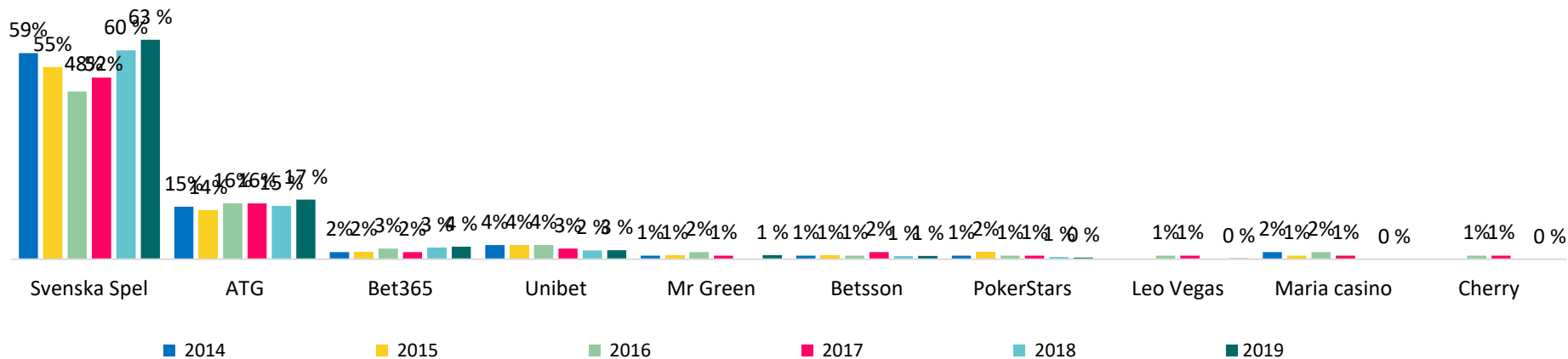
Svenska spel: 60%
ATG: 15%
Unibet: 2%

BAS: Spelat på internet (n=463)

Spelat på internet:

Spelsajter över tid 2014-2019

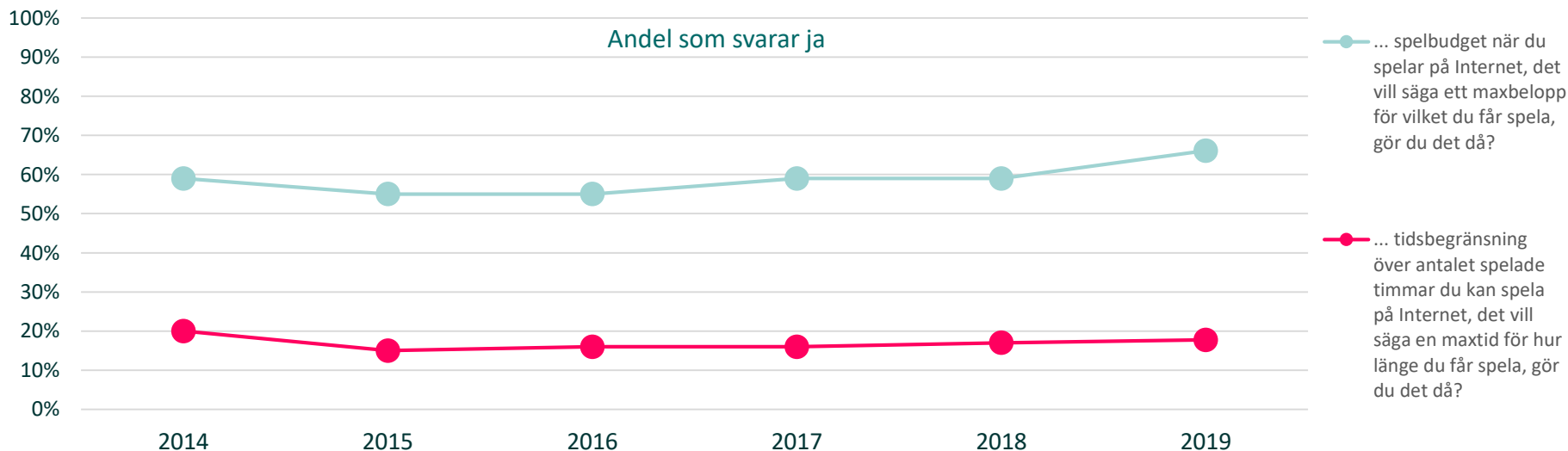
FRÅGA: När du spelar på Internet, vilken spelsajt spelar du främst på då? Öppen fråga, svar som kodats

BAS: Spelat på internet (n=463)

Jämförelse över tid 2014-2019: Fler som i år sätter en maxgräns om möjligt

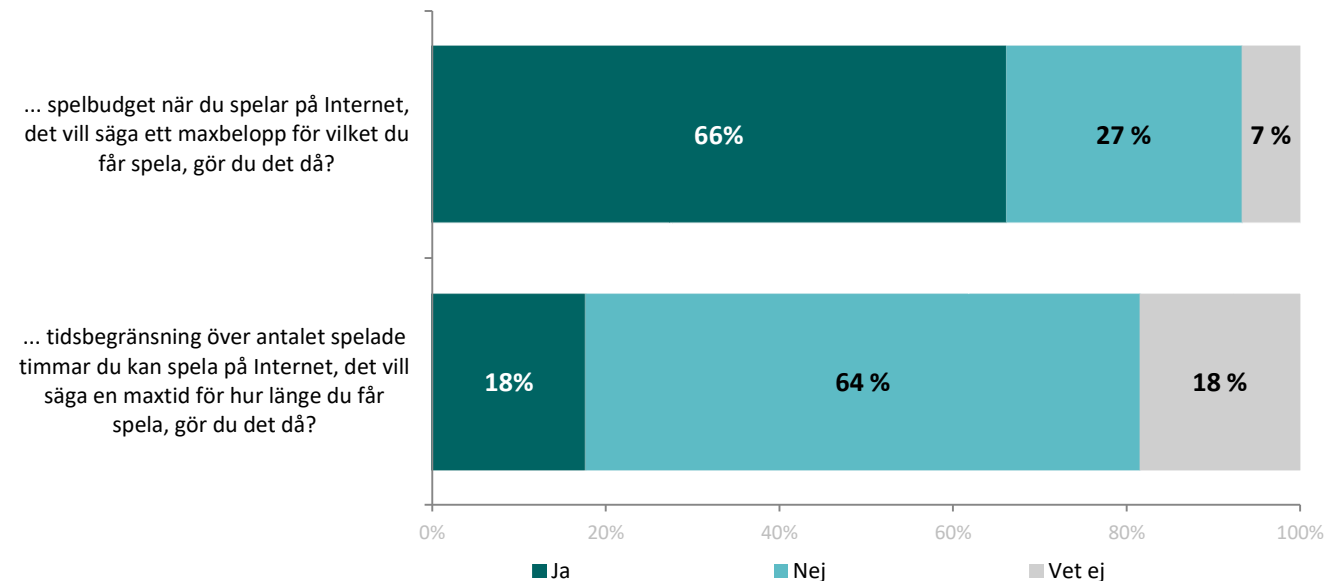
FRÅGA: Om det är möjligt att sätta en egen ...

BAS: Spelat på internet (n=463)

Två av tre svarar att om möjligt så sätter de ett maxbelopp för sitt spelande

FRÅGA: Om det är möjligt att sätta en egen ...

BAS: Spelat på internet (n=463)

... spelbudget när du spelar på Internet, det vill säga ett maxbelopp för vilket du får spela, gör du det då? (66%)

Andel som svarar ja

- 50-64 år (75%)
- Grundskola (78%)

Andel som svarar nej

- 30-49 år (32%)
- Universitet (34%)
- 800k- (38%)

... tidsbegränsning över antalet spelade timmar du kan spela på Internet, det vill säga en maxtid för hur länge du får spela, gör du det då?

Andel som svarar ja

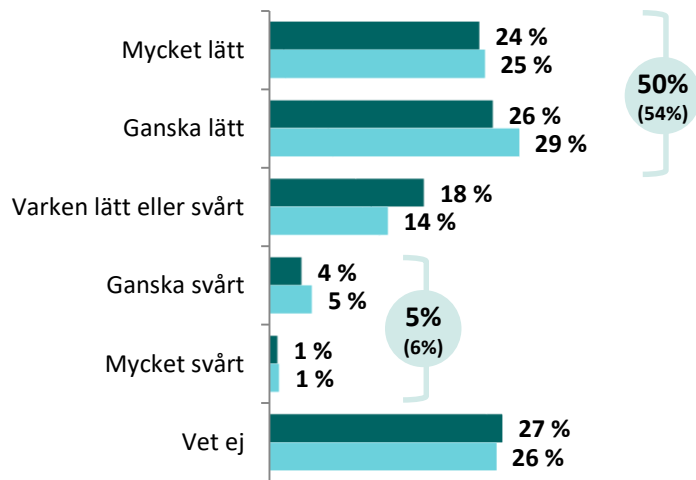
- 500k-799k (26%)

Andel som svarar nej

- Man (68%)
- Hushållsinkomst 800k- (76%)

Hälften av spelarna anser att det är lätt att hitta den information om spelet som kan behövas

FRÅGA: När du spelar, hur upplever du att det är att hitta den informationen om spelet som kan behövas?
Till exempel information om spelets regler och möjligheterna att vinna.

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Mycket + ganska lätt (50%)

- Man (62%)
- 65 år eller äldre (57%)

Övriga frågor om spel

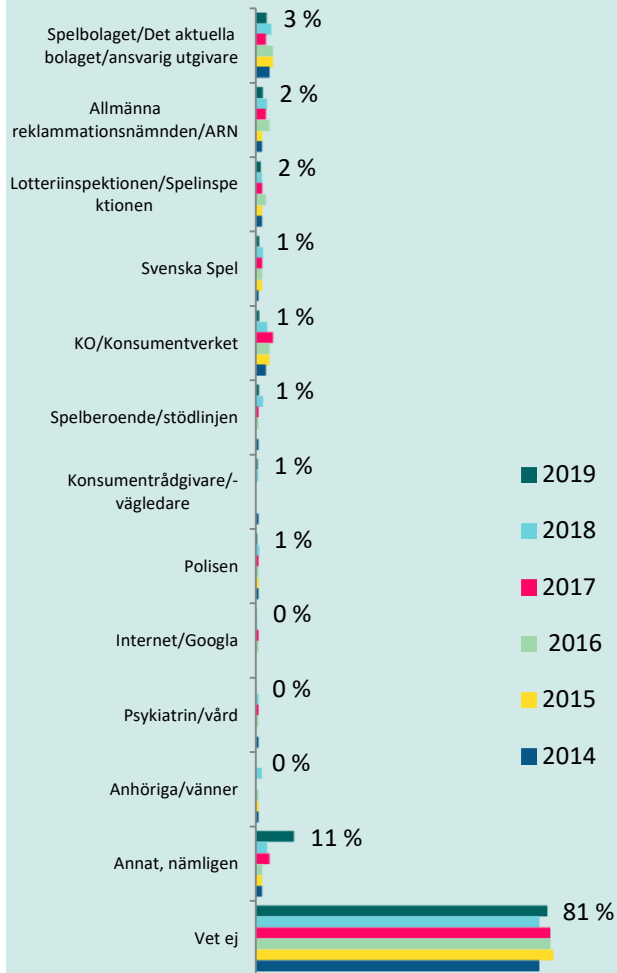

Spelat de senaste 12 månaderna

Få vet vart de skulle vända sig om de fick problem med ett spelbolag

FRÅGA: Om du skulle få problem med ett spelbolag, vart skulle du vända dig då? Öppen fråga, som kodats

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Vet ej (81%)

- Kvinna (84%)
- 50-64 år (87%)
- 65 år eller äldre (89%)
- Större städer och kommuner nära större stad (85%)
- Mellansverige (85%)

Spelat de senaste 12 månaderna

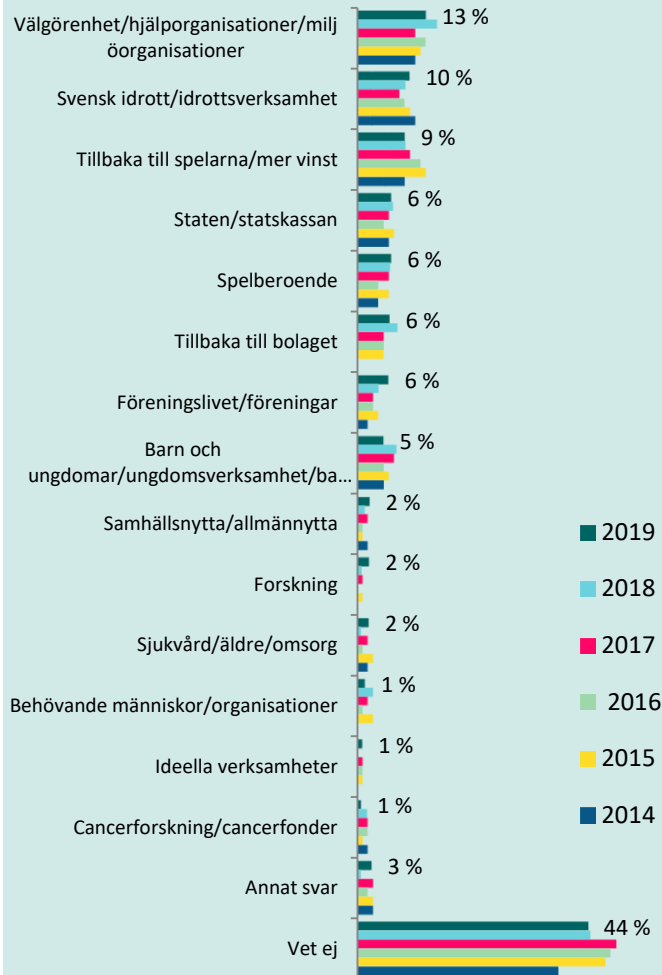
Drygt var tionde anser att överskottet bör gå till välgörenhet

FRÅGA: Vart tycker du att överskottet/vinsten för spelbolagen bör gå?

(Med överskott/vinst menar vi här de pengar som finns kvar efter att spelbolaget betalat alla sina utgifter)

Öppen fråga, som kodats

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=694)

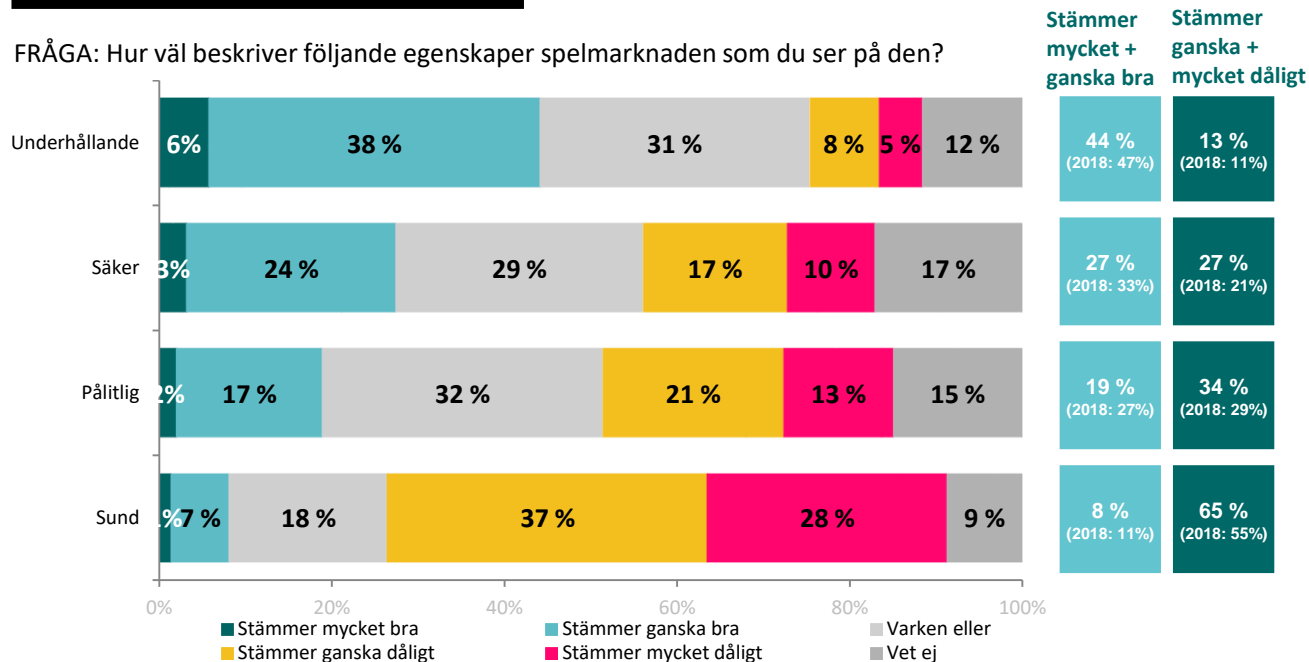
Signifikanta skillnader mot totalen:

Välgörenhet/hjälporganisationer/
miljöorganisationer (13%)

- Kvinna (17%)
- 18-29 år (26%)
- Universitet (17%)
- Studerande (39%)
- 800k- (18%)
- Stockholm (19%)

Två av tre anser inte spelmarknaden som sund

FRÅGA: Hur väl beskriver följande egenskaper spelmarknaden som du ser på den?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen
Stämmer i högre grad:

Stämmer mycket + ganska bra

Underhållande (44%)

- Man (50%)
- 18-29 år (58%)
- Gymnasium (47%)
- Småland och öarna (53%)

Säker (27%)

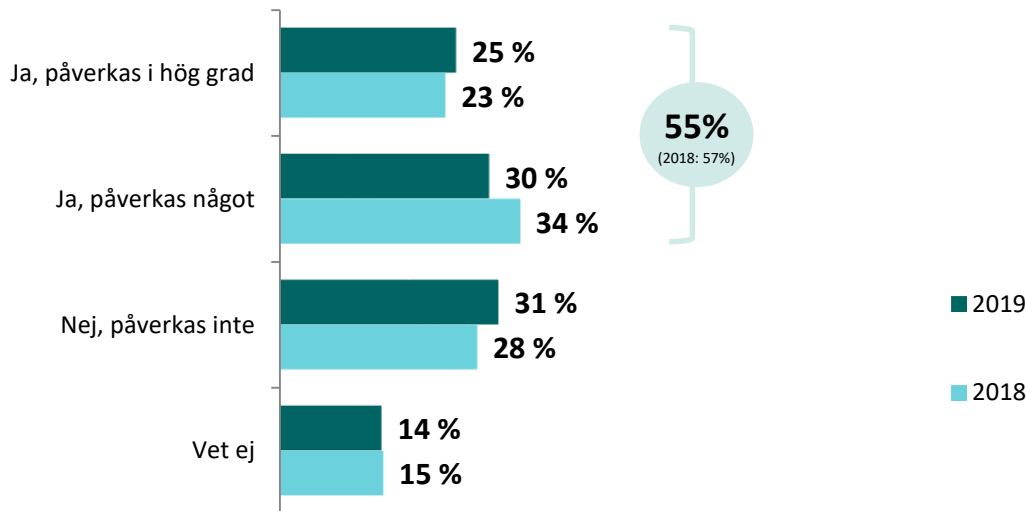
- Man (37%)

Pålitlig (19%)

- Man (26%)
- Småland och öarna (27%)

Drygt varannan uppger att deras förtroende för spelbranschen påverkas av misstankar om matchfixning i media

FRÅGA: Ibland uppkommer det misstankar om matchfixning i media, påverkas ditt förtroende för spelbranschen av sådana misstankar?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Andel påverkas (55%)

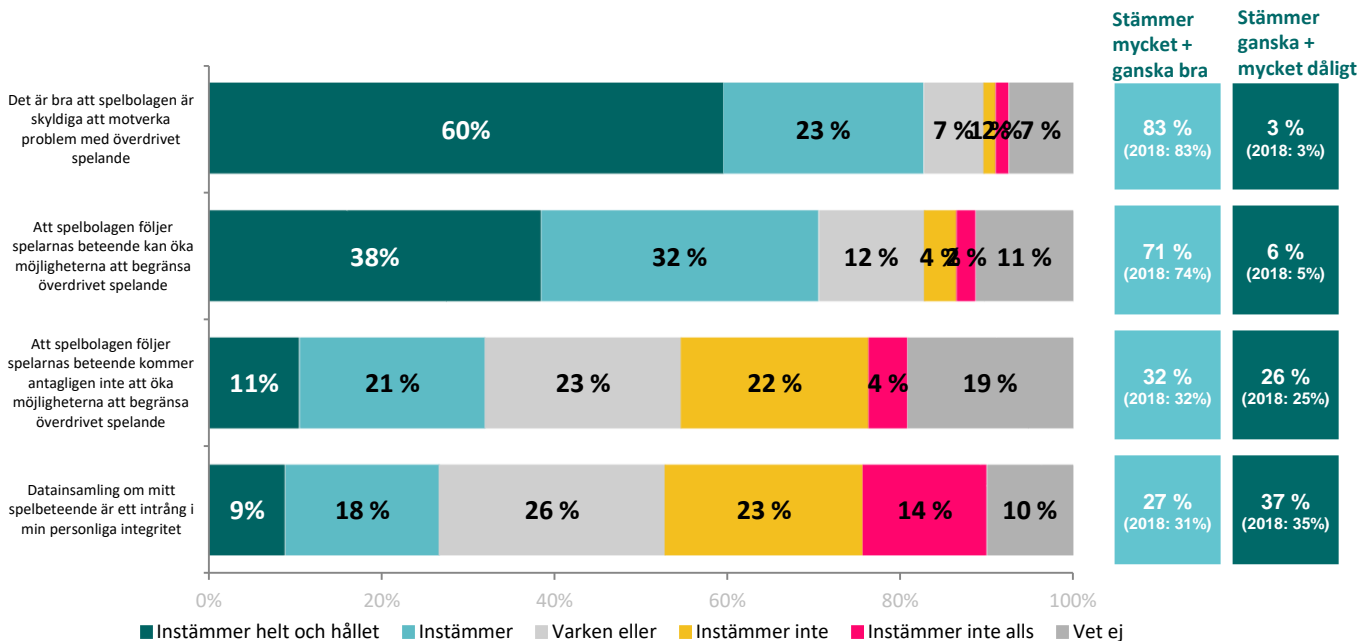
- Universitet (60%)

Nej, påverkas inte (31%)

- Man (37%)
- 30-49 år (35%)

Åtta av tio tycker att det är bra att spelbolagen är skyldiga att motverka problem med överdrivet spelande

FRÅGA: Hur väl instämmer du i följande påståenden om att spelbolagen följer spelarnas spelbeteende?

Signifikanta skillnader mot totalen
Stämmer i högre grad:

Stämmer mycket + ganska bra

Att spelbolagen följer spelarnas beteende kan öka möjligheterna att begränsa överdrivet spelande (71%)

- Stockholm (77%)

Datansamling om mitt spelbeteende är ett intrång i min personliga integritet (27%)

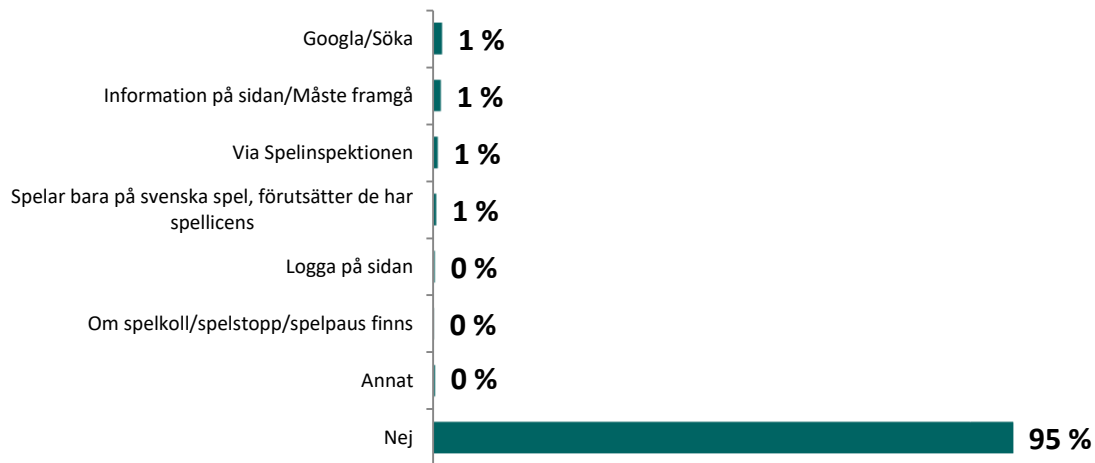
- Man (31%)
- 50-64 år (32%)

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Få vet hur man kan se om ett spelbolag/spelsajt har svensk licens eller inte

FRÅGA: Sedan 1 januari 2019 krävs en svensk spellicens för att spelbolag ska få agera på den svenska spelmarknaden. Vet du hur du kan se om ett spelbolag/spelsajt har svensk spellicens eller inte? (Ny fråga)

Öppen fråga som kodats

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

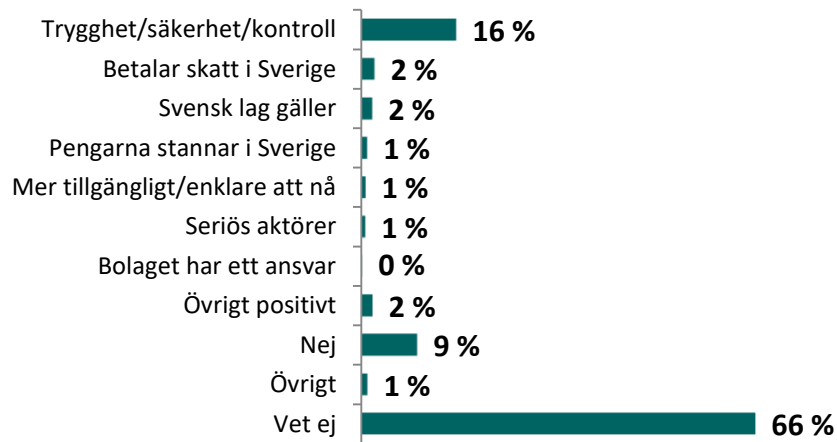
Signifikanta skillnader mot totalen:

Nej (95%)

- Kvinna (99%)
- 50-64 år (97%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (97%)
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (97%)

Trygghet/säkerhet/kontroll är den främsta fördelen att spela på ett spelbolag med svensk licens

FRÅGA: Tycker du att det finns fördelar för dig som spelare med att spela på ett spelbolag som har svensk spellicens? (Ny fråga) Öppen fråga som kodats

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Trygghet/säkerhet/kontroll (16%)

- 50-64 år (20%)
- Hushållsinkomst 800k- (21%)

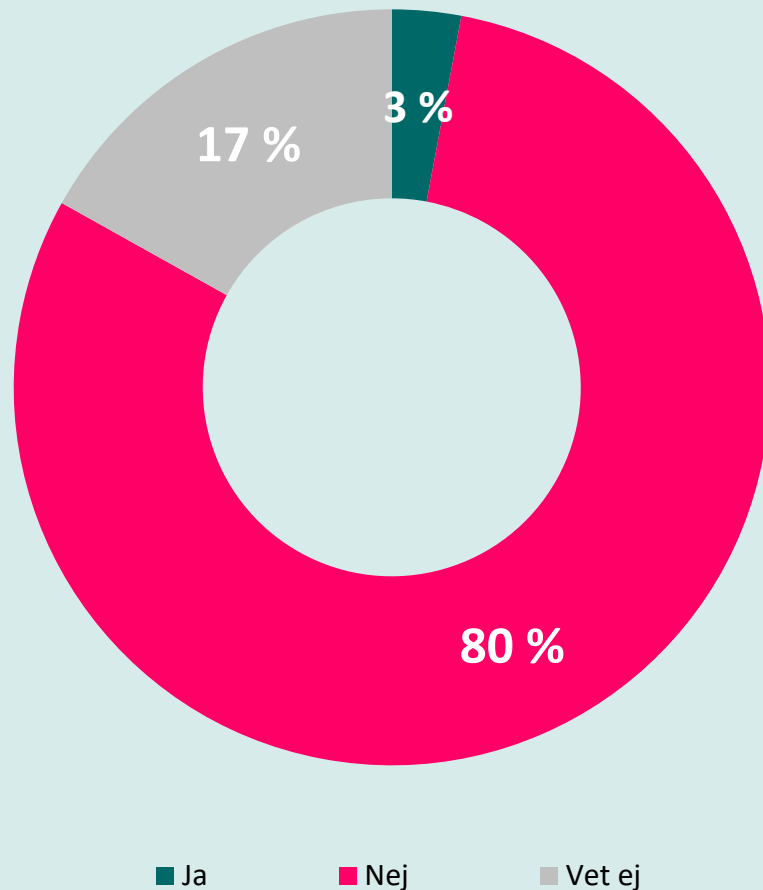
Åtta av tio har i år inte spelat hos ett spelbolag som inte har svensk licens

FRÅGA: Har du under 2019 spelat hos ett spelbolag som inte har svensk licens? (Ny fråga)

Signifikanta skillnader mot totalen:

JA (3%)

- Stockholm (7%)

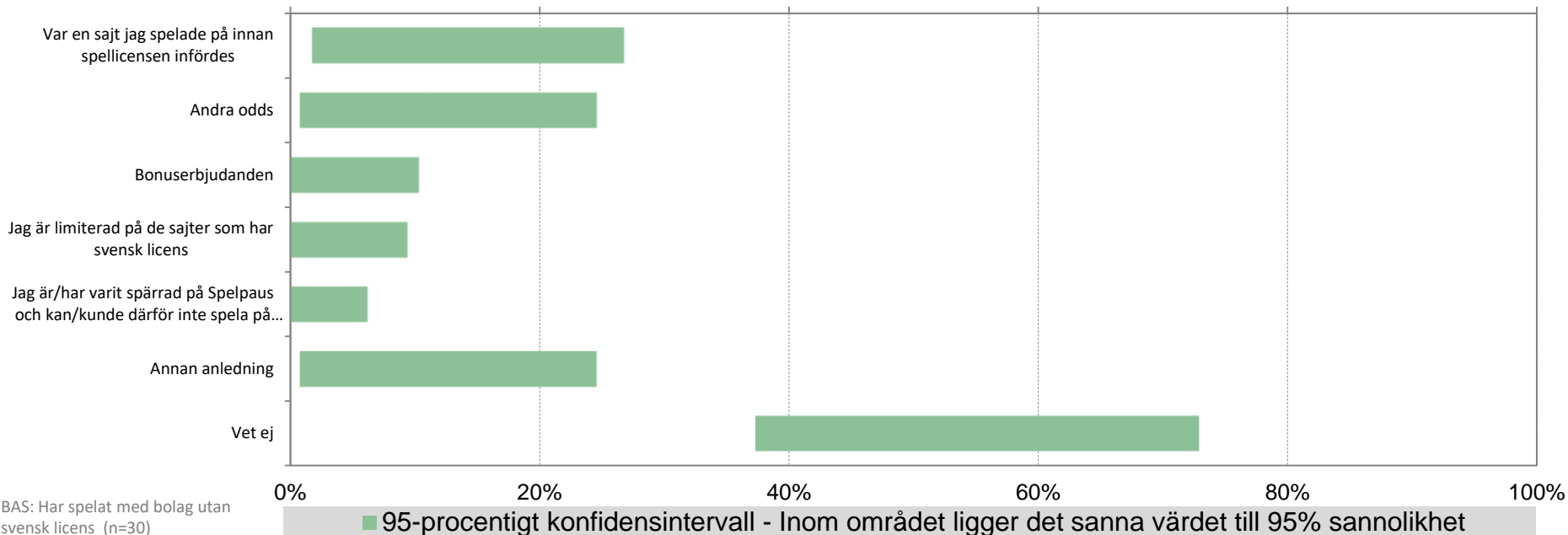
BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Har spelat med bolag utan svensk licens:

Anledningar till varför man spelat hos ett spelbolag utan svensk licens

FRÅGA: Av vilken eller vilka anledningar har du spelat hos ett spelbolag som inte har svensk licens?

BAS: Har spelat med bolag utan svensk licens (n=30)

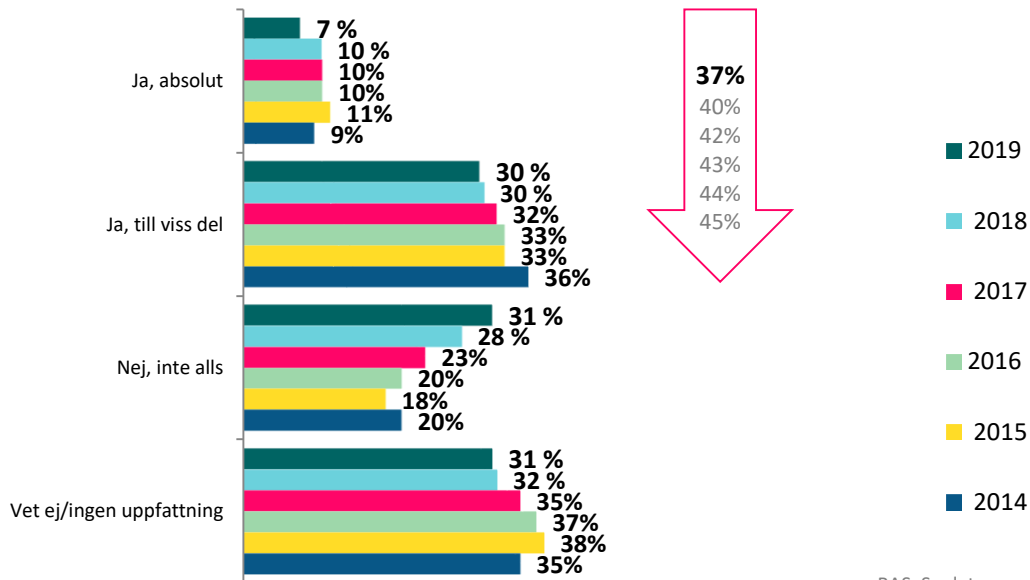
Spelberoende

Andelen som tycker att spelbolagen i Sverige tar ansvar för spelberoende minskar

FRÅGA: Tycker du att spelbolagen i Sverige tar ansvar för spelberoende?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Ja absolut + ja till viss del (37%)

- Man (41%)
- Hushållsinkomst 500k-799k (43%)
- Mellansverige (43%)

Nej, inte alls (31%)

- Universitet (40%)
- Storstäder och storstadsnära kommuner (39%)
- Stockholm (38%)

Jämförelse mellan åren 2014-2019

FRÅGA: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna upplevt att du spelat för mycket?

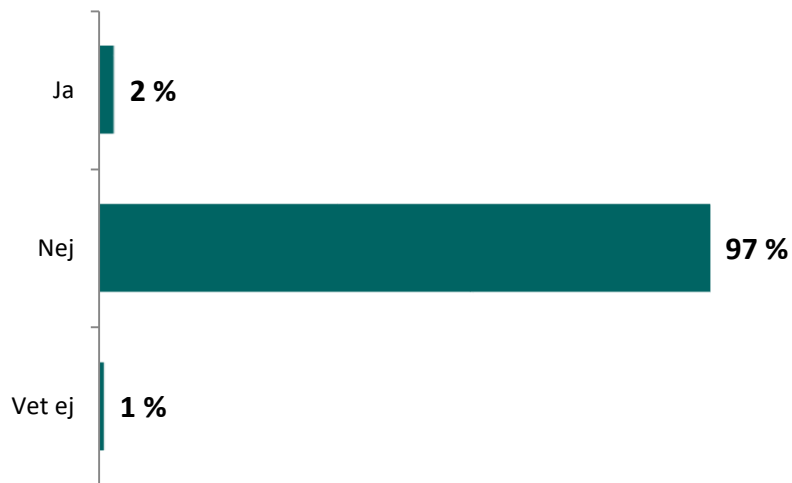
FRÅGA: Har du någon närstående som du upplevt spelat för mycket under de senaste 12 månaderna?

BAS: Spelat på internet (n=964)

2% av spelarna har under de senaste månaderna upplevt att de spelat för mycket

FRÅGA: Har du någon gång under de senaste 12 månaderna upplevt att du spelat för mycket?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

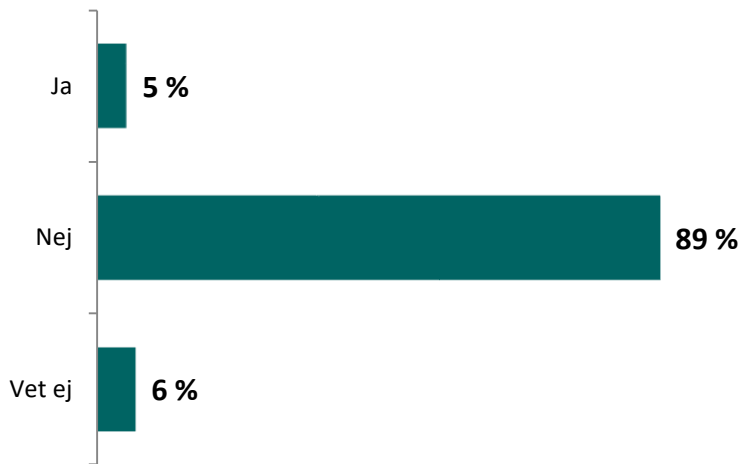
Signifikanta skillnader mot totalen:

Andel ja (2%)

- 30-49 år (5%)

5% av spelarna upplever att de har någon närstående som spelat för mycket under de senaste 12 månaderna

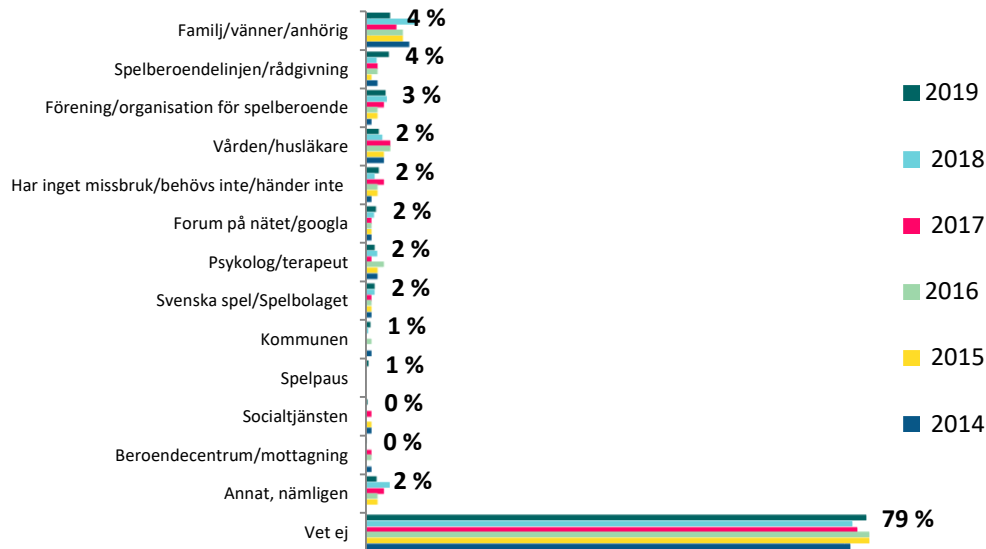
FRÅGA: Har du någon närstående som du upplevt spelat för mycket under de senaste 12 månaderna?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Åtta av tio vet inte vart de skulle vända sig om de kände oro för sitt spelande

FRÅGA: Om du skulle känna oro för ditt spelande, vart skulle du vända dig då?

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

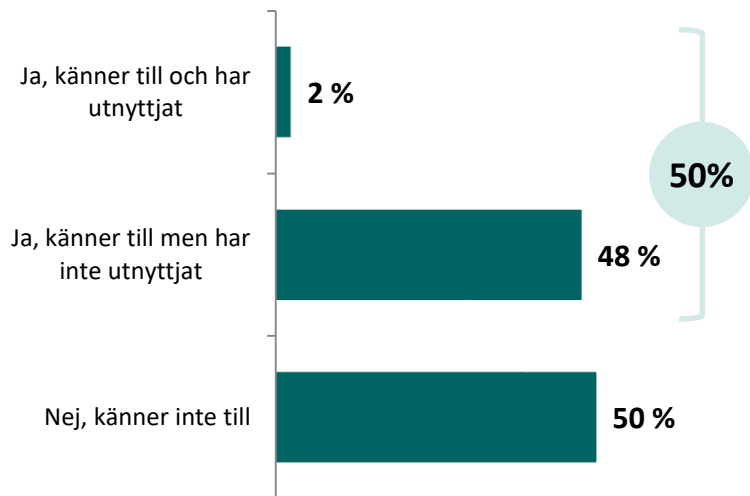
Signifikanta skillnader mot totalen:

Andel vet ej (79%)

- 50-64 år (85%)
- 65 år eller äldre (86%)
- Gymnasium (83%)
- Kvinna (83%)

Hälften av spelarna känner inte till att det går att stänga av sig själv från spel via spelpaus.se

FRÅGA: Känner du till att det nu går att stänga av sig själv från spel på websidan Spelpaus.se? (Ny fråga)

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Signifikanta skillnader mot totalen:

Andel som känner till (50%)

- Man (57%)
- 65 år eller äldre (56%)
- Västsverige (61%)

Andel som inte känner till (50%)

- Kvinna (57%)
- 18-29 år (61%)

Korta kommentarer

Korta kommentarer

Frågor till allmänheten om spel

- Trenden med minskad andel som spelat senaste året fortsätter. I årets undersökning uppger sex av tio att de spelat någon gång under det senaste året.
- Det är vanligare med män och/eller äldre som uppger att de spelat under det senaste året.

Frågor till de som spelat senaste 12 månaderna

- Bland spelarna är frekvensen man spelar ganska oförändrad över tid. Var tredje uppger att de spelar varje vecka.
- Fortsättningsvis är den vanligaste anledningen till att man spelar för nöjes skull. Det viktigaste när man spelar är att det är en trygg/kontrollerad verksamhet.
- Vanligaste spelen är fortsatt lotterier följt av nummerspel. Sett över tid är det lotterispel samt trav som ökat mest sedan 2014. Lotterier är klart vanligast att spela i fysisk form.

Spel på Internet

- I snitt har spelarna ett aktivt konto (0,9) var, spelare som spelar online har i genomsnitt 1,6 konton.
- Svenska spel är fortsatt den vanligaste spelsajten. Vi ser i årets undersökning återigen en uppgång för Svenska spel. ATG ligger fortsatt kvar som nästa främsta sajt på listan.
- En ökad andel spelare online, till två av tre, sätter en spelbudget och fortsatt nära var femte sätter en tidsbegränsning om det är möjligt

Korta kommentarer

Övriga frågor om spel

- Fortsatt nära åtta av tio vet inte vart de skulle vända sig om de skulle få problem med ett spelbolag.
- Spelarna ser helst att överskottet av spel bör gå till välgörenhet. Även till svenska idrott och/eller åter till spelarna rangordnas högt.
- En högre andel i årets undersökning instämmer inte i att spelmarknaden är sund, från 55% till 65%.
- Nära sex av tio uppger att misstankar om matchfixning påverkar deras förtroende för spelbranschen.
- Fortsatt drygt åtta av tio tycker att det är bra att spelbolag är skyldiga att motverka problem med överdrivet spelande.
- En liten andel av spelarna vet hur man kan se om spelsajten/bolaget har svensk licens. Samtidigt svarar en klar majoritet att de inte har spelat hos ett spelbolag utan svensk licens.

Spelberoende

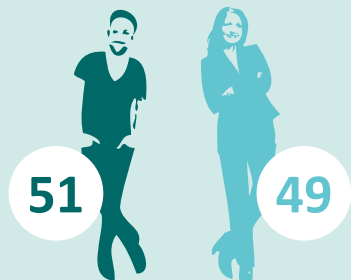
- Trenden att färre tycker att spelbolagen i Sverige tar ansvar för spelberoende fortsätter. Tre av tio tycker inte att spelbolagen tar ansvar idag.
- Få har upplevt att de spelar för mycket, vi ser ingen skillnad över tid. Något vanligare att ha närstående som man upplevt spelat för mycket, även denna andel oförändrad över tid.
- Sedan förra undersökningen har Spelpaus.se införts i Sverige. Varannan känner till möjligheterna att stänga av sig själv via Spelpaus, men det är en liten andel spelare som använt tjänsten.

Bakgrundsfrågor

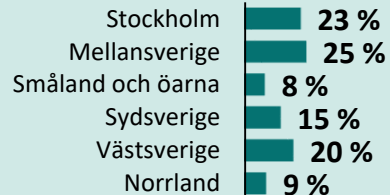

Bakgrund - Allmänheten

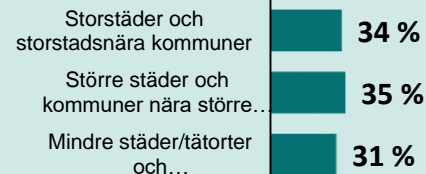
KÖN

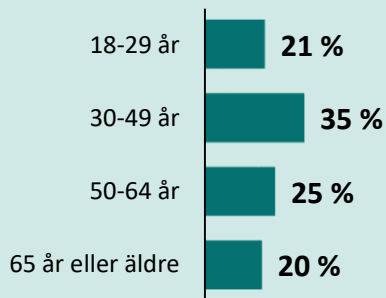
REGION

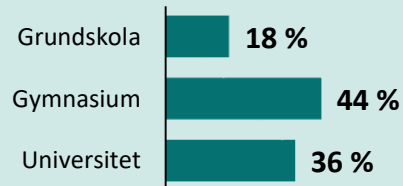
ORT

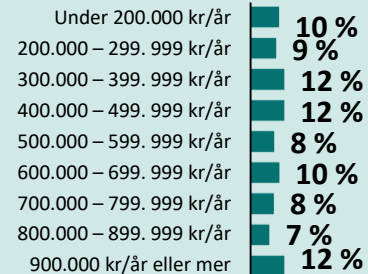
ÅLDER

UTBILDNING

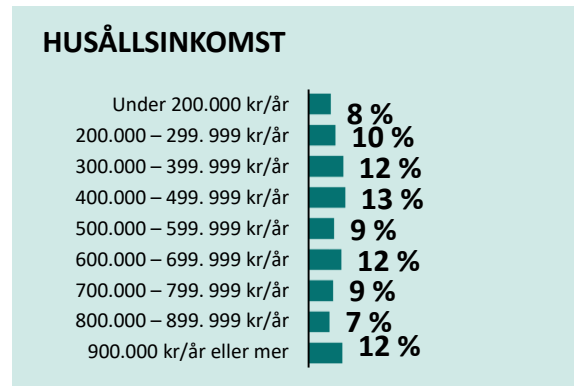
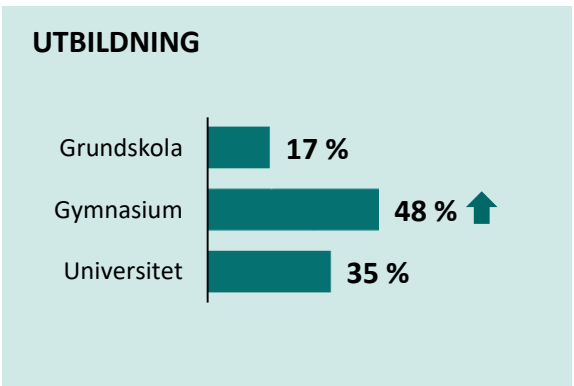
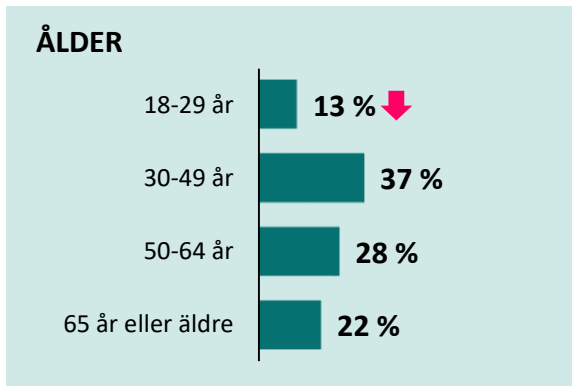
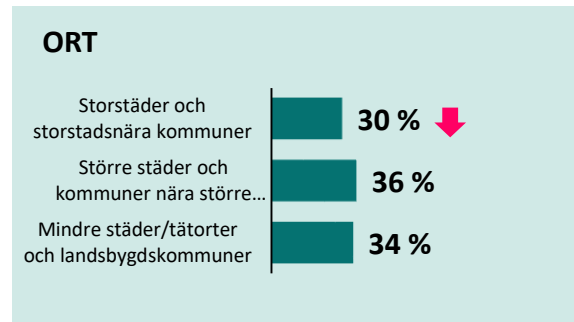
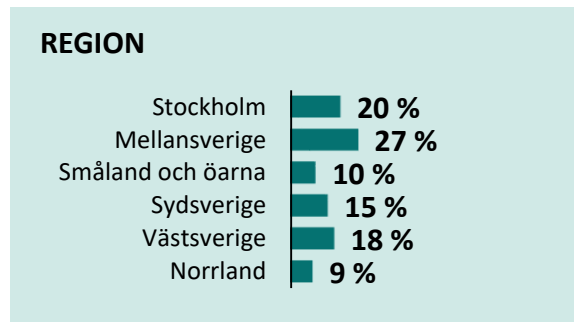
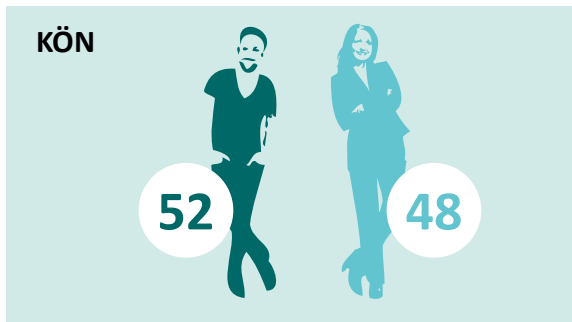

HUSÅLLSINKOMST

BAS: Totalt (n=1600)

Bakgrund – Har spelat det senaste året

*Pilar visar signifikanta skillnader mot totalen

BAS: Spelat senaste 12 mån (n=1002)

Vi på Novus älskar frågor

Kontakter på Novus

Konsult

Viktor Wemminger

Mobil: 0739 40 39 18

E-post: viktor.wemminger@novus.se

Projektledare

Siobhán Hogan

Mobil: 0702 17 52 30

E-post: siobhan.hogan@novus.se

Kort om Novus Sverigepanel

Novus Sverigepanel består av ungefär 40 000 paneldeltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–79 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälps genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet vikts.

Vi vårdar vår panel väl genom s.k. panelmanagement. Det innebär bl.a. att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.

Undersökningsgenomförande

Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. Inbjudan innehåller information om hur lång tid undersökningen tar att besvara, sista svarsdatum samt en länk som man klickar på för att komma till frågeformuläret. Man kan besvara alla frågor på en gång alternativt göra paus och gå tillbaka till frågeformuläret vid ett senare tillfälle.

När datainsamlingen är klar påbörjas databearbetningen. Därefter produceras tabeller och en rapport sammanställs.

Fråga gärna efter mer
information kring vårt
panelmanagement!

Kort om kvalitet i webbpaneler

Novus Sverigepanel håller hög kvalitet. Vi genomför kontinuerligt kvalitetskontroller och valideringar av både panelen och de svar som paneldeltagarna ger.

I jämförande studier (andra webbpaneler) har vi konstaterat att panelisterna i Novus panel tar längre tid på sig för att svara på frågor och att det finns en logik i svaren (exempel: om man tycker om glass och choklad, då tycker man också om chokladglass). I de självrekryterade panelerna ser vi inte denna logik i samma utsträckning.

Vi ser också att våra panelister har ett mer "svensson-beteende" än självrekryterade paneler, där man i är bl.a. väldigt internetaktiv.

Novus panelister får i snitt 12 undersökningar per år, vilket är betydligt färre undersökningar än i många andra paneler, och ger en högre kvalitet i genomförandet. En annan mycket viktig kvalitetsaspekt är att ange deltagarfrequens (svarsfrekvens) vilket är ett krav enligt samtliga branschorganisationer.

Några viktiga checkpoints när man genomför webbundersökningar i paneler:

- Panelen ska vara slumpmässigt rekryterad för att kunna spegla verkligheten.
- Undersökningsföretaget ska alltid kunna redovisa deltagarfrequens för varje enskild undersökning.
- Panelisterna ska inte vara proffstyckare, dvs. få för många undersökningar. För man fler än två per månad finns risken att man blir proffstyckare och svarar på undersökningen av fel skäl.
- Panelen ska skötas med ett bra panelmanagement avseende belöningar, validering av svar osv.
- Tid för fältarbetet (genomförandet av intervjuer) ska alltid redovisas och helst innehålla både vardagar och helgdagar.

Publiceringsregler

Novus varumärke är en garant för att en undersökning har gått rätt till och att slutsatserna kring densamma är korrekta utifrån målet med undersökningen.

Enligt internationella branschregler (ESOMAR) är Novus som undersökningsföretag ansvariga för att våra undersökningar tolkas rätt vid första publicering.

ESOMAR^{'19}
corporate

För att säkerställa att våra undersökningar presenteras på ett korrekt sätt ber vi alltid att få se den text som skrivs med syfte att publiceras där Novus undersökningar omnämns.

Novus förbehåller sig rätten att korrigera felaktiga siffror och tolkningar som har publicerats.